Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 12 февруари 2016 г.
(OR. en)

5985/16

Междуинституционално досие:
2016/0035 (NLE)

SCH-EVAL 23
FRONT 62
COMIX 99

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	12 февруари 2016 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	5876/1/16 REV 1
Относно:	Решение за изпълнение на Съвета относно определянето на препоръка за отстраняването на сериозните недостатъци, установени по време на извършената през 2015 г. оценка на прилагането на достиженията на правото от Шенген при управлението на външните граници от страна на Гърция

Приложено се изпраща на делегациите решението за изпълнение на Съвета относно определянето на препоръка на Съвета за отстраняване на сериозните недостатъци, установени по време на извършената през 2015 г. оценка на прилагането на достиженията на правото от Шенген при управлението на външните граници от страна на Гърция, прието от Съвета на неговото 3 445-о заседание, проведено на 12 февруари 2016 г.

В съответствие с член 15, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1053/2013 на Съвета от 7 октомври 2013 г. тази препоръка ще бъде изпратена на Европейския парламент и на националните парламенти.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Решение за изпълнение на Съвета относно определянето на

ПРЕПОРЪКА

за отстраняването на сериозните недостатъци, установени по време на извършената през 2015 г. оценка на прилагането на достиженията на правото от Шенген при управлението на външните граници от страна на Гърция

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1053/2013 на Съвета от 7 октомври 2013 г. за създаването на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген и за отмяна на решението на изпълнителния комитет от 16 септември 1998 г. за оценка и прилагане на Споразумението от Шенген[1], и по-специално член 15 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1a) Понастоящем ЕС е изправен пред безпрецедентна миграционна и бежанска криза след рязкото увеличаване на смесените миграционни потоци през 2015 г. Това доведе до сериозни трудности в редица държави членки по отношение на осигуряването на ефикасен контрол по външните граници в съответствие с достиженията на правото от Шенген и по отношение на приемането и обработването на пристигащите мигранти.

Главно предвид географското си положение Гърция е особено засегната от тези събития, поради пренасочването на миграционните потоци и увеличаването на броя мигранти, пристигащи в Гърция. Масивният приток е от такова естество, че може да упражни силен натиск върху контрола по външните граници на всяка държава членка.

[1] ОВ L 295, 6.11.2013 г., стр. 27.

Общо 78,5 % от всички незаконни преминавания на външните граници и влизане в Гърция през периода от януари до октомври 2015 г. бяха извършени през последните три месеца от този период. Досега над 90 000 души бяха спасени при над 2 500 инцидента. Това поражда големи предизвикателства пред управлението на миграционната и хуманитарната криза (много от пристигащите се нуждаят от международна закрила, без да кандидатстват за убежище).

Гърция предприе редица мерки, за да се справи с положението, но конкретната безпрецедентна кризисна ситуация изисква повече усилия.

Цялостното функциониране на Шенгенското пространство е изложено на сериозна опасност и трябва да се предприемат спешни действия. Трудностите, които среща Гърция при защитата на външните граници, е въпрос, който засяга целия ЕС и трябва да бъде решен в интерес на целия ЕС. Изключително важно е Гърция да реши въпросите, набелязани в приетия от Комисията доклад като приоритетни и спешни. Необходимо е всички държави членки да проявят солидарност и да поемат колективна отговорност за справяне със ситуацията и осигуряване на продължаващото функциониране на Шенгенското пространство. Във връзка с това е особено важно, в допълнение към ефикасното управление на границите, да се приложи действително подходът на горещите точки със съдействието на съответните агенции, както и схемата за преместване.

(1) От 10 до 13 ноември 2015 г. беше извършена внезапна проверка на място на гръцки морски гранични обекти (островите Хиос и Самос) и сухопътни гранични обекти (Орестиада, Филакио, Кастаниес, Неа Виса). След проверката, на 2 февруари 2016 г. с Решение за изпълнение на Комисията [C(2016) 450] бе приет доклад, съдържащ констатациите и анализите, както и добрите практики и недостатъците, установени по време на оценката. Целта на настоящата препоръка е на Гърция да се препоръчат коригиращи действия за отстраняване на сериозните недостатъци, установени по време на извършената през 2015 г. оценка по Шенген във връзка с управлението на външната граница.

(2) Проверените морски гранични обекти на островите Хиос и Самос са от жизненоважно значение за функционирането на цялото Шенгенско пространство, тъй като към настоящия момент Егейско море е изложено на най-голям натиск от незаконни мигранти — през периода между януари и октомври 2015 г. са пристигнали над 572 000 души. За цялата 2015 г. в тази част на външната граница са пристигнали над 868 000 незаконни мигранти.

(3) По време на проверката на място, извършена между 10 и 13 ноември 2015 г., бяха установени сериозни недостатъци в извършвания от Гърция контрол по външните граници, по-специално поради липсата на подходящо идентифициране и регистриране на незаконните мигранти на островите, на достатъчно персонал и достатъчно оборудване за проверка на документите за самоличност. При сегашните обстоятелства информацията относно ситуацията и способността за реагиране не са достатъчни за ефикасното наблюдение на границите. Тези сериозни недостатъци, свързани с контрола по външните граници, представляват сериозна заплаха за обществения ред и вътрешната сигурност и излагат на риск цялостното функциониране на пространството без контрол на вътрешните граници.

(4) Що се отнася до извършването на контрола по външните граници, посочените сериозни недостатъци отразяват ситуация, в която не са изпълнени задълженията по член 16, параграфи 1 и 4 от Регламент (ЕС) № 1053/2013.

(5) Въпреки че се признава, че Гърция е подложена на безпрецедентен натиск заради големия брой пристигащи лица, наложително е да се осигури адекватното функциониране на процедурите за идентифициране, регистриране и приемане, като се имат предвид последващите вторични движения към други държави членки, които накараха няколко държави членки да въведат временен контрол по вътрешните си граници и излагат на опасност функционирането на цялото Шенгенско пространство.

(6) Поради това е важно всеки от установените недостатъци да бъде отстранен възможно най-скоро. Като се има предвид колко е важно спазването на достиженията на правото от Шенген, следва да се даде приоритет на изпълнението на следните препоръки по отношение на: процедурата за регистриране: препоръки 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 40, 41 и 42; наблюдението на морските граници: препоръки 12, 13 и 14; анализите на риска: препоръки 15, 16 и 17; международното сътрудничество: препоръка 18; процедурите за гранични проверки: препоръки 22, 23, 25, 26, 27 и 28; човешките ресурси и обучението: препоръки 19 и 43; и инфраструктурата и оборудването: препоръки 34, 47 и 48.

(7) Като се има предвид безпрецедентният миграционен натиск по външните граници на Гърция като цяло, тези препоръки следва да бъдат изпълнени и по всички други участъци от гръцката граница, където е необходимо, за да не се излага на риск функционирането на Шенгенското пространство.

(8) Настоящата препоръка следва да бъде предадена на Европейския парламент и на парламентите на държавите членки. В срок от един месец от датата на приемане на настоящата препоръка оценяваната държава членка, в съответствие с член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1053/2013, изготвя план за действие за отстраняване на недостатъците, установени в доклада за оценка, и го представя на Комисията и на Съвета. В срок от 3 месеца след същата дата тя докладва за изпълнението на препоръката съгласно член 16, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1053/2013,

ПРЕПОРЪЧВА:

Гърция следва:

A) <u>За проверените обекти по морската граница:</u>

Процедура за регистриране

1. да посочва ясно в документите за „спиране на извеждането“, издавани на незаконните мигранти по време на процедурата за регистриране, че документът не дава на незаконния мигрант правото на престой, нито правото на влизане в други държави членки, и при необходимост, да включва в тези документи някои задължения, целящи да се предотврати опасността от укриване (в съответствие с член 7, параграф 3 от Директивата за връщането);

2. да подобри качеството на документите за временен престой, включително някои защитни елементи, което ще направи тези документи по-трудни за фалшифициране;

3. да увеличи броя на служителите на гръцката полиция, извършващи регистрирането;

4. като има предвид очаквания брой пристигащи мигранти, на базата на основан на оценка на риска подход да осигури необходимото оборудване за настаняване по време на процеса на регистриране (включително за уязвимите лица);

5. да проверява систематично пътните документи на незаконните мигранти за наличието на знаци за фалшифициране или подправяне и да проверява мигрантите и пътните им документи в базите данни на ШИС и на Интерпол и националните бази данни по време на процеса на регистриране; за тази цел по време на процедурата за регистриране следва да се използват паспортни скенери;

6. да извършва регистрирането в съответствие с член 14 от Регламента за Евродак, като осигури своевременното събиране и предаване на пръстовите отпечатъци на мигрантите;

7. да осигури адекватен брой функциониращи скенери за пръстови отпечатъци и терминали Евродак с пряк достъп до системата Евродак, за да се гарантира, че се регистрират всички пристигащи мигранти, както и подходяща и достатъчна ИТ инфраструктура за тяхното функциониране (непрекъснат интернет, широколентов достъп);

8. да подобри качеството на пръстовите отпечатъци, снемани ръчно при регистрирането, така че те да отговарят на необходимите норми, за да бъдат регистрирани в системата Евродак;

9. да вземе подходящи мерки, за да гарантира, че всички незаконни мигранти са изцяло идентифицирани, снети са им пръстови отпечатъци и са регистрирани в Евродак, при пълно спазване на основните права и зачитане на човешкото достойнство;

10. да стартира незабавно процедури за връщането на незаконни мигранти, които не търсят убежище и не се нуждаят от международна закрила, в съответствие с Директивата за връщането (2008/115) и да осигури бърз трансфер на гражданите на трети държави, отговарящи на условията за връщане и обратно приемане в Турция, в съответствие с двустранния протокол между Гърция и Турция, осигурявайки техния физически трансфер, като паралелно с това вземе съответните мерки за предотвратяване на укриването.

Наблюдение на границите

12. да вземе мерки за подобряване на наблюдението на морската граница чрез създаването на цялостна и ефикасна система за брегово наблюдение, която да обхваща цялата морска граница между Гърция и Турция; системата за наблюдение следва да предоставя възможност за идентифицирането на всякакви плавателни съдове, в това число малките лодки, прекосяващи границата от Турция към Гърция; за идентифицирането, откриването и задържането на лица, които незаконно преминават границата, е необходимо системата да съдържа елемент, функциониращ в открито море, като патрулни лодки и плавателни съдове, хеликоптери, въздухоплавателно средство с неподвижно крило и други средства, както и достатъчно наземни патрули на островите;

13. да осигури в краткосрочен план достатъчно патрулна дейност, особено между островите, както и достатъчен брой патрулни лодки, които да са в готовност за бързо реагиране;

14. с цел осигуряване на пълна осведоменост за ситуацията, да разгледа възможността за обмен на информация между съответните участващи органи и бреговата охрана.

Анализи на риска

15. във възможно най-кратки срокове да изгради и приложи на местно равнище система за анализ на риска;

16. да назначи и обучи необходимия персонал на местно равнище за извършване на дейности по анализ на риска;

17. да запознае граничните служители от първа линия с общите показатели за риска от навлизане на чуждестранни бойци терористи.

Международно сътрудничество

18. да обмисли възможността за установяване на сътрудничество на местно равнище с турските органи за граничен контрол, каквото съществува на сухопътната граница с Турция;

Човешки ресурси и обучение

19. да увеличи обученията на местно равнище, особено във връзка с подправените и фалшифицираните документи, анализа на риска и актуализираното законодателство; това може да бъде направено също така чрез обмен на служители между граничните пропускателни пунктове, както и чрез по-добро използване на наличните инструменти на Frontex във връзка с подправените и фалшифицираните документи;

20. да осигури на граничните служители езиково обучение, като бъде отделено специално внимание на турския и английския език;

21. да обучи повече гранични служители, извършващи проверка на втора линия, да работят с устройства за по-подробни проверки на пътните документи;

Процедури за гранични проверки

22. да приведе граничните проверки на гражданите на ЕС в съответствие с Препоръката на Комисията от 15 юни 2015 г. по отношение на гражданите на ЕС, идващи от рискови зони;

23. да използва по-активно съответните инструменти за анализиране на документи с цел ефикасно разкриване на измами с документи;

24. да предоставя на гражданите на трети държави, които подлежат на цялостна проверка на втора линия, писмена информация за целите на тази проверка и процедурата за нейното извършване в съответствие с член 7, параграф 5 от Кодекса за шенгенските граници;

25. да издава визи изцяло в съответствие с Визовия кодекс чрез интегриране на снимката на кандидата за виза във визовия стикер ;

26. да извършва проверки на туристическите кораби въз основа на списъка на екипажа и пътниците в съответствие с точка 3.2.3, буква б) от приложение VI към Кодекса за шенгенските граници;

27. да извършва проверки по граничните пропускателни пунктове на кораби за развлечение, идващи от трети държави;

28. да извършва гранични проверки на гражданите на трети държави в съответствие с член 7 от Кодекса за шенгенските граници, по-специално чрез провеждането на събеседвания относно условията за влизане, например цел на престоя и средства за издръжка (граничен пропускателен пункт Хиос);

29. да приведе процедурата за анулиране или отменяне на виза на границата в съответствие с член 34 от Визовия кодекс (граничен пропускателен пункт Хиос);

30. да вземе необходимите мерки за осигуряване на достъп до iFado за граничните служители на граничния пропускателен пункт (Самос);

Инфраструктура и оборудване

31. да вземе необходимите мерки за оборудване на кабините за граничен контрол на първа линия с увеличителни устройства, с което ще се подобри проверката на документите;

32. да извърши ремонт на навеса на кабините за граничен контрол, така че да се попречи на неупълномощените лица да виждат компютърния екран;

33. да направи необходимото всички гранични служители, извършващи проверки по границата, да имат достъп до актуализираните версии на Кодекса за шенгенските граници, Наръчника за Шенген и съответните приложения и да могат да ги използват;

34. да осигури безпроблемното функциониране на скенерите за пръстови отпечатъци върху визите в кабините за граничен контрол, за да могат проверките на гражданите на трети държави, които притежават виза, да бъдат извършвани в съответствие с член 7, параграф 3, буква аа) от Кодекса за шенгенските граници (граничен пропускателен пункт Хиос);

35. да осигури на граничните служители на пристанище Хиос възможност да наблюдават потока от пътници, например чрез инсталиране на система за видеонаблюдение (CCTV);

36. да направи необходимото за това препоръки 31—35 относно инфраструктурата и оборудването да бъдат взети предвид при изграждането на новия пътнически терминал в Самос.

Б) <u>За проверените обекти по сухопътната граница:</u>

Дирекцията на полицията в Орестиада

37. да създаде по-цялостна представа за ситуацията и да развие ролята на Регионалния координационен център посредством възлагането на функции, които понастоящем се изпълняват от Регионалния контролен център и центъра в Неа Виса; това би могло да бъде постигнато например чрез преместване на центъра за наблюдение от Неа Виса в Регионалния център за интегрирано управление на границите и мониторинг в Дирекцията на полицията в Орестиада, за да се състави по-цялостна представа за ситуацията и се даде възможност на Регионалния център за интегрирано управление на границите и мониторинг да извършва мониторинг и да функционира по-ефективно на едно място; освен това чрез тази промяна ще бъде реализирана икономия на човешки ресурси;

38. да завърши инсталирането на GPS предаватели в патрулните автомобили или екипи, което ще даде възможност на центъра за наблюдение да следи тяхното местоположение;

39. да продължи усилията си за засилване на сътрудничеството с България и Турция и да участва активно в бъдещите дейности на Тристранния общ контактен център за полицейско и митническо сътрудничество;

Център за приемане във Филакио

Процедура за регистриране

40. като има предвид очаквания брой пристигащи мигранти, на базата на основан на оценка на риска подход, да вземе необходимите мерки за осигуряване на подходящ брой Евродак терминали с цел да се гарантира, че всички пристигащи са регистрирани в системата Евродак;

41. да осигури необходимия брой експерти по проверката и да положи усилия за осигуряването на достатъчно устни преводачи на езиците, необходими за справяне с потенциални масови напливи на незаконни мигранти;

42. да проверява системно незаконните мигранти и техните пътни документи в базите данни на ШИС и на Интерпол (SLDT) и националните бази данни по време на процеса на регистриране; да осигури и развие необходимия капацитет (експертни знания и оборудване) за проверка на автентичността на пътните документи в съответствие с член 12 от Кодекса за шенгенските граници във връзка с член 7 от Кодекса за шенгенските граници;

Граничен пропускателен пункт в Кастаниес

Човешки ресурси и обучение

43. да увеличи броя на служителите на смяна на граничния пропускателен пункт в Кастаниес и да разположи поне един служител на втора линия, за да се осигури безпроблемното преминаване на границата и да се предотвратят незаконното преминаване и образуването на дълги опашки в съответствие с членове 14 и 15 от Кодекса за шенгенските граници;

Инфраструктура и оборудване

44. да разшири прилагането на проверката по ВИС, за да могат служителите на първа линия да получават цялата информация, съхранявана във ВИС, с цел улесняване на разглеждането на условията за влизане;

45. да вземе необходимите мерки за осигуряване на редовното актуализиране на всички електронни ресурси;

46. да премести сензора за сърдечен ритъм от граничния пропускателен пункт в Кастаниес — тъй като през този пункт не се разрешава преминаването на товари — в друг граничен пропускателен пункт на гръцките сухоземни граници или пристанища, където той може да бъде използван за граничната проверка на тежкотоварни превозни средства;

47. да приведе съществуващата инфраструктура в съответствие с изискванията на Шенген чрез прилагането на план за цялостно развитие, в който да се вземат под внимание всички изисквания на Шенген, в това число управлението на трафика, кабините за граничен контрол, лентите, системата за наблюдение и поставянето на заграждения;

48. да подобри управлението на трафика и наблюдението […] по граничните пропускателни пунктове, за да се гарантира системното извършване на граничните проверки;

Процедури за гранични проверки

49. да гарантира, че лицата, подложени на цялостна проверка на втора линия, са предварително уведомени за целта на тази проверка ;

B) <u>Обща препоръка</u>

50. да вземе необходимите мерки, за да гарантира, че по всички външни граници на Гърция контролът се извършва в съответствие с достиженията на правото от Шенген, за да не се излага на опасност функционирането на Шенгенското пространство.

Съставено в Брюксел на

За Съвета

Председател